

Festivalul muzicii de operă și balet

În perioada 15 martie — 19 aprilie, s-a desfășurat la Constanța cea de a XI-a ediție a Festivalului muzicii de operă și balet, găzduit de Teatrul Liric din acest municipiu.

Merită a fi subliniate, înainte de toate, pasiunea și consecvența organizatorilor care oferă în fiecare an, seară de seară, timp de peste o lună de zile, spectacole de operă și balet, spectacole la care invită soliști, dirijori, balerini din țară și de peste hotare, constituind deci un adevărat festival, singurul de acest gen de la noi.

Anul acesta, au avut loc 18 spectacole de operă și 5 de balet, dintre care două au fost prezentate de Teatrul „Fantasio”. Repertoriul a cuprins lucrări de Verdi, Puccini, Rossini, Donizetti, Bizet, Adam, Ceikovski.

Muzicii românești i-au fost dedicate seara de deschidere (în care s-a prezentat opera *O noapte furtunoasă* de Paul Constantinescu și un balet realizat de Anca Tudor pe *Diavolul* enescian), un recital de arii și lieduri din creația compozitorilor români și o parte dintr-un spectacol de balet al Teatrului „Fantasio”, în care Oleg Danovschi a oferit o variantă coregrafică originală a *Rapsodiilor române* de Enescu.

O inițiativă remarcabilă în ediția din acest an a festivalului a fost prezentarea în concert a două capodopere mozartiene: *Nunta lui Figaro* cu soliști de operă cunsărați din București, Iași, Cluj-Napoca, Galați, Constanța — și *Don Giovanni* — cu o distribuție alcătuită preponderent din tineri soliști, unii încă studenți ai Conservatorului bucureștean. Ambele concerte au fost pregătite și dirijate de Paul Staicu la pupitrul Orchestrei simfonice a Teatrului Liric din Constanța.

O altă inițiativă în acest an a fost aceea de a invita teatrele de operă din București, Cluj-Napoca (Opera Română) și Iași să prezinte câte un spectacol. Dar de la idee la realizarea ei drumul este adesea complicat, astfel că la spectacolul de la 1 aprilie în care Opera Română bucureșteană trebuia să prezinte *Tosca*, au rămas nemodificate doar titlul lucrării și trei nume mai puțin semnificative din distribuție.

O amintire de neșters a lăsat însă spectacolul colectivului Operei Române din Cluj-Napoca; o *Boema* cu Angela Nemeș, Emil Gherman, Margareta Finașeanu, Dan Serbac, Titus Pauliuc, Traian Aga în rolurile principale.

Remarcabil a fost și spectacolul cu *Trubadurul*, prezentat sub bagheta ieșeanului Corneliu Calistru, având în distribuție pe Mioara Cortez-David, Evredica Filipovici, Filimon Siminic, Visarion Huțu, soliști de prestigiu ai Operei din Iași. Desigur, orchestra, corul, o parte din distribuție au aparținut și la aceste spectacole Teatrului Liric din Constanța.

Merită toate laudele acest ambițios colectiv artistic din care menționăm doar câteva nume: dirjorii Gheorghe Stanciu și Radu Ciorei, soliștii Niculina Cirstea, Margareta Andriescu, Victor Axinte, Aida Abagief, Veronica Diaconu, Maria Dorobanțu, Romfilia Radu, Lucreția Covali, Emilia Ciurdea, Iuliu Pușcașu, Gheorghe Țirea, Sofronie Cădăriu.

Referindu-ne la oaspeții din străinătate, ediția din acest an a festivalului constănțean a beneficiat de participarea soliștilor: Ana Starostova (soprană) și Pavel Cervinka (bariton) din R. S. Cehoslovacia, Vladimir Todorov (tenor) din R. P. Bulgaria și Giuseppe Pastorello (tenor) din Italia. Pe acesta din urmă, l-am urmărit în rolul Mario din opera *Tosca* de Puccini și nu l-am găsit prea convingător. Se impune, credem, un plus de informare prealabilă invi-

țării unor oaspeți, o colaborare mai strânsă a organizatorilor cu A.R.I.A.

Cele 26 de spectacole, concerte și recitaluri care au alcătuit ediția din acest an a Festivalului muzicii de operă și balet de la Constanța s-au bucurat și de participarea unui foarte mare număr — mai mare ca oricând — de interpreți invitați din țară.

Pe câțiva i-am amintit deja. Menționăm — cu regretul că spațiul nu ne permite o enumerare mai amplă — și pe dirijorii Marian Didu de la Teatrul de Operetă din București și Dorel Munteanu de la Teatrul Muzical din Brașov, pe balerini bucureșteni Carmen Angheluș, Gheorghe Bodnariuc, Florin Brîndușe, Gheorghe Constantinescu, precum și soliștii David Ohanesian, Florin Diaconescu, Victoria Bezetti, Lucia Țibuleac, Constantin Gabor, Elena Cernei, Octavian Naghiu, Emil Iurașcu, Nicolae Urziceanu, Vasile Martinou, Florin Georgescu, Mihai Zamfir, Agneta Kriza, Adriana Severin, Airizer Csaba, Marilena Marinescu, Daniela Vlădescu, Emil Pinghi-reac, Ion Frigioiu, Nicolae Urdăreanu, Mîndra Cernescu, Alexandru Moisiuc, Cristian Caraman.

Urăm acestui adevărat maraton artistic care este Festivalul muzicii de operă și balet să rămână aceeași frumoasă tradiție a Teatrului Liric din Constanța, îmbogățindu-se calitativ cu fiecare ediție.

Ligia ARDELEAN

RECENZII

Pascal Bentoiu — „Capodopere enesciene”

După trei decenii de la moartea lui George Enescu această carte, publicată recent de Editura muzicală, aruncă în plină lumină adevărul că numai un foarte mare compozitor se oferă posterității într-o operă care naște, odată cu timpul, mereu alte interpretări și opțiuni. Pascal Bentoiu s-a dedicat unei călătorii în lumea compozițiilor enesciene pentru a povesti descoperirile sale de-a lungul acestei aventuri spirituale pe care el o parcurge cu iubire pentru ideea că ne aflăm în fața unuia dintre creatorii de primă mărime din veac. Acest adevăr este dezvăluit cu ajutorul unui arsenal impresionant de mijloace puse în mișcare de vocația pentru subiectivitate, trăsătură — îmi pare — caracteristică omului, implicit compozitorului și muzicologului ce ne-a dat această originală sinteză. Dar subiectivitatea înălțată ca o flamură neastimpărată peste edificiul cercetării unor partituri îndelung examinate și de alții rămîne consecvent călăuzită de practica savantă a analizei textelor muzicale.

Ceea ce Pascal Bentoiu numește pe undeva, după câteva sute de pagini, „partea prozaică a comentariului” constituie structura de rezistență a demonstrației sale care este pas cu pas, deci loc după loc parcurs în acest periplu, angajată într-un efort de nouă restituire. Căci el are foarte des argumentele, intuițiile dar și predispoziția necesare unei astfel de observări nuanțat divergente față de studiile despre Enescu anterior elaborate.

O astfel de interpretare, construită pe confirmări dar și pe un procent important de contrapropuneri,